

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 18/07
20.03.2007. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Владимира Тамаша, председника већа, Јованке Кажих и Љубице Милутиновић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, и ВВ, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог "ГГ", чији је пуномоћник БА, адвокат, ради утврђења права техничког унапређења и накнаде, одлучујући о жалбама тужилаца и туженог против пресуде Округног суда у Зајечару П. 1/04 од 16.10.2006. године, у седници одржаној 20.03.2007. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Округног суда у Зајечару П. број 1/04 од 16.10.2006. године и предмет упућује првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Округног суда у Зајечару П. 1/04 од 16.10.2006. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца и утврђено да предлози тужилаца под називом: „увођење у систем расхлађивања пулпе један међурезервоар за прехлађивање пулпе“, „преправке на мешалици кристализатора бр. II - резервоара Б-5046“, „уграђивање система за сифонирање на кристализатору бр. II - резервоару Б-5046“, „повезивање измењивача топлоте W - 5046 на расхладну индустријску воду са расхладним торњевима у зимском периоду“, „постављање преграде у слоп - танку и обезбеђивања вађења кристала ___ и њихово враћање поново у процес“, „чишћење створених наслага на измењивачу топлоте“, „неутрализација закисељене индустријске воде у систему за расхлађивање“, представљају техничко унапређење што је тужени дужан да тужиоцима призна. Ставом два пресуде делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца па је обавезан тужени да тужиоцима на име финансијских ефеката за техничко унапређење из става један и два пресуде, за период од 01.01.2000. до 31.12.2004. године исплати износ од 383.132,35 динара са законском затезном каматом од 16.10.2006. године па до коначне исплате, док је вишак тужбеног захтева од досуђеног износа до тражених 2.530.387,20 динара, за износ од 2.147.254,85 динара са законском затезном каматом од 16.10.2006. године па до исплате одбијен као неоснован. Ставом три пресуде обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 194.371,45 динара.

Против првостепене пресуде обе странке су благовремено изјавиле жалбе, тужиоци због битне повреде одредаба Закона о парничном поступку, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба Закона о парничном поступку и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 372. ЗПП-а („Службени гласник РС“, број 125 од 22.11.2004. године, ступио на снагу 23.02.2005. године).

Жалбе су основане

Првостепени суд је оценом изведених доказа на основу члана 8. ЗПП, утврдио да су тужиоци, радници туженог, аутори техничких решења којима се постиже продуктивност рада бољим искоришћавањем бакра у процентима из електролита, и да таква решења, из става 1. и 2. изреке пресуде представљају техничко унапређење које тужени примењује у процесу производње од 2002. године. Из налаза и мишљења судског вештака датог у поступку утврђено је да инвентивни захвати тужилаца не улазе у послове у оквиру радних задатака тужилаца.

Ценећи утврђене чињенице да свих седам иновација имају јединствен циљ - повећање искоришћавања бакра у процентима из електролита првостепени суд је из изведених доказа вештачењем од стране вештака економске струке утврдио висину накнаде досуђене тужиоцима за период од 01.01.2000. до 31.12. 2004. године у износу као у ставу два изреке пресуде.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепеног суда да иновације тужилаца које тужени примењује у процесу производње, а које заједно имају за циљ повећање искоришћавања бакра у процентима из електролита, и због чије примене тужени остварује добит, представља техничко унапређење у смислу члана 109. Закона о патентима („Службени лист СРЈ“, број 15/95, 35/95 и 28/96) који се примењује на спорни однос настао у време важења овог закона. Како техничка решења тужилаца не испуњавају услове из члана 6. и 9. истог Закона, а којима се према утврђеним чињеницама из доказа изведених у поступку повећава искоришћавање бакра у процентима из електролита, то тужиоцима, ауторима техничког унапређења чија права трају 5 година од почетка примењивања, припада накнада у зависности од остварене добити туженог у процесу економског искоришћавања. Право на накнаду произилази из одредаба члана 96. став 2. Закона о патентима и одредаба члана 64. Самоуправног

произилази из одреде члана 30. став 2. Закона о патентима и одреде члана 64. Самоуправног споразума о јединственим основама и мерилима у подстицању и развоју иновација, рационализација и других видова стваралаштва, којима је предвиђено да иноватори имају право на посебну накнаду за остварену иновацију за време трајања примене иновације, а најдуже 5 година за техничко унапређење.

Одлучујући о праву тужилаца на накнаду и висину накнаде, а ценећи истакнути приговор туженог, застарелости права тужилаца техничког унапређења које траје 5 године, првостепени суд је закључио да је неоснован истакнути приговор, дајући разлоге у побијаној пресуди да је тужени отпочео са применом техничког унапређења тужилаца од 2002. године, а ставом два изреке пресуде досуђује накнаду за период од 01.01.2000. до 31.12.2004. године.

Изрека пресуде којом се тужиоцима досуђује накнада од 01. јануара 2000. до 31.12. 2004. године противуречи разлогу о одлучној чињеници да тужени техничко унапређење тужилаца примењује од 2002. године, због чега је основан разлог жалбе туженог да се побијана пресуда не може испитати у делу којим је тужиоцима досуђена накнада.

Због учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачке 12. ЗПП, побијана пресуда се не може испитати ни у односу на правилну примену материјалног права. За оцену правилне примене материјалног права није утврђена чињеница од када тужени у процесу производње примењује решења тужилаца која представљају техничко унапређење. Од ове одлучне чињенице зависи период за који тужиоцима припада накнада и висина накнаде.

Из изложеног Врховни суд је укинуо побијану пресуду и предмет вратио на поновно суђење.

У поновном поступку суд ће отклонити повреду поступка на коју је указано овом решењем, па ће оценом изведених доказа утврдити чињеницу од када тужени примењује техничко решење тужилаца које би на основу изведених доказа у поступку представљало техничко унапређење, а тужиоцима би као ауторима техничког унапређења чија права трају 5 година од почетка примењивања припадала накнада. У наставку поступка суд ће поред чињеница које су изложене у досадашњем току поступка, ценити и наводе жалби странака, па ће у односу на навод туженог да суд није надлежан да утврђује да ли техничко решење тужилаца представља техничко унапређење одлучити о захтеву тужилаца за исплату накнаде, а захтев за исплату накнаде зависи од околности да ли техничко решење тужилаца представља техничко унапређење, што се може у поступку решити и као претходно питање.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од одлуке о тужбеном захтеву.

Одлука о жалби донета је на основу одредбе члана 373. став 1. тачке 3. ЗПП.

Председник већа-судија

Владимир Тамаш, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

РР